

SUBOTICA

Zdravko Vučinić

LIKOVNA KOLONIJA "Bardovi u čast Subotici, Paliću i Gorkom listu"

Kolonije likovnih stvaralaca u Srbiji traju već ceo vek. Prvi organizovani susret umetnika upriličila je znamenita Nadežda Petrović. Ona je daleke 1905. za tu prigodu izabrala Sićevo, omanje, živopisno mesto kraj Niša, koje je upisano u kulturnu mapu naše zemlje. Od tada je u domaćoj umetnosti priređeno dosta takvih i sličnih okupljanja. Pokretale su ih različite ustanove, zvanične kuće kulture, često pojedinci, ljubitelji likovnog dela. Većina njih se brzo, gotovo bez traga, ugasilo. Retke su one koje su uspele da osmisle koncept i kao takve duže opstanu.

Skup potvrđenih autora, koji su se našli u Subotici, broj nastalih dela, njihovi vrednosni domašaji, uz to sjajna organizacija, ovu koloniju već sada čine prestižnom manifestacijom, čija se budućnost pokazuje izvesnom.

Ovogodišnji saziv u Subotici okupio je stvaraocce različitog renomea, ali i uzrasta – počev od mladih koji su stupili ili tek stupaju u likovni život, preko srednje generacije do onih koji ulaze u zrelo stvaralačko doba. Neki od njih su odavno utemeljeni u istoriji slikarstva. S obzirom na takav sastav u koloniji je ispoljen širok raspon interesovanja što se potvrdilo sledom raznolikih likovnih rukopisa pretvorenih u zbir osobenih kazivanja.

Pošto ovom prigodom nije moguće učiniti iscrpniju analizu njihovih dela, iznećemo samo neka, veoma uopštena zapažanja.

Na prvom mestu uočavaju se različiti tragalački pristupi. Zastupljene su vrednosti koje pripadaju realnom poimanju oblika, bliskog tokovima tradicije, preko slobodnijih, lirski osetljivih, delom nadrealnih, intimističkih, potom radova snažnog ekspresionističkog naboja do sasvim apstraktnog promišljanja slike. Pri tom, naglašena je individualnost svakog stvaraoca sa odlikama vlastitog stilskog govora.

Tako je, na primer, Olja Ivanjicki, inspirisana starim majstorima, u ovom slučaju Velaskezom, ostala u domenu njoj bliskih fantastičnih određenja figuralne predstave.

Odavno smešten u istoriji umetnosti, Milorad – Bata Mihajlović, veran svom prepoznatljivom rukopisu, ostvario je delo uskovitlanog, gotovo baroknog zamaha.

Likovi prefinjene spoljašnosti Vesne Knežević, kao da nastoje da izađu van slikane ravni u polje vitalnih životnih impulsa.

U slici Jelene Šalinić, приметne su asocijativne predstave pejzaža što znači da spona sa realnošću nije posve nestala.

Za razliku od nje, Milan Tucović inspiraciju nalazi u zbiru različitih predmeta, oplemenjenih patinom vremena, koja budi sećanje na stare predmete.

Dragan Martinović je ostao privržen realnom poimanju slike pri čemu osobitu važnost pridaje lepoti oblika, koja je uvek imala važno mesto u domaćem slikarstvu.

Radomir Knežević, pak, kombinacijom oporih plavih i zelenih, gradi uverljivu likovnu sadržajnost.

Širokim, neposredno nanetim potezima, Slobodan Štetić, uspeva da sačini snažnu, konstruktivnu predstavu slikanog motiva.

Jednako potvrđen kao slikar i akvarelista, Vladimir Crnomarković najrađe slika pejzaže koje materalizuje skladno uritmovanim potezima.

Pavle Blesić je nadahnut motivima poetske datosti mahom

nađenim u arhitekturi eksterijera, balkonima i kapijama, koje ostvaruje finim pikturalnim tkanjem.

Petrija Jovičić, ispoljava smisao za potez i gest koji prikrivaju teksturu složenih, vibrantnih refleksija.

Nesporni miljenik likovne publike, Sava Stojkov, predano neguje svet pastoralnih, krajnje dopadljivih predela iz svoga okruženja.

Kroz slobodno prožimanje oblika u kojima ima realnih naznaka, Melinda Torok uspeva da stvori utisak promenljivih vizuelnih oseta.

Aleksandar Cvetković pak, pokazuje smisao za osetljivo pikturalno prožimanje površina. Njegovi radovi sublimiraju svet imaginarne i realne percepcije u isto vreme.

Sajko Lštvan je podstaknut motivima suptilne, poetske datosti, koje nalazi u prikrivenim, pomalo zaboravljenim životnim staništima.

Napokon, dela Save Halugina, podjednako uspešnog slikara i vajara, počivaju na neposrednom, skoro automatskom beleženju

misli. Njegovi radovi su ostvareni snažnom, krajnje upečatljivom, ekspresijom poteza.

Radnom atmosferom, nekom vrstom pozitivne energije, nadasve zamašnim brojem nastalih, retko uspehlih dela, kolonija je u svakom pogledu opravdala svoje postojanje. Treba imati na umu da ovakav način okupljanja ima višestruk, pre svega, kulturološki i sociološki značaj. Stimuliše se zajedništvo, neguje kolektivan duh, vrši se razmena ideja, iskustava, mišljenja.

Ovom prilikom tome je naročito doprinela pomoć pokrovitelja te nesebičan trud Jelene Birovljev i Biljane Đorđević, čijem zalaganju treba odati priznanje što je smotra zaživela na pravi način. Ostaje nada da će kolonija, dabome, uz pomoć nadležnih ustanova kulture, nadalje postojati, da će ugrađivati nove programe, da će se osmišljavati i trajati kao značajna manifestacija u kontekstu svekolikih zbivanja Subotice, pa i drugih kulturnih prostora.